

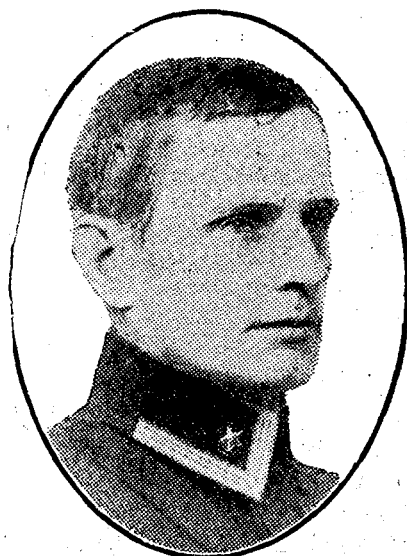
Nr 46 - 19 årgang

Utkommer hver morgen

24.2.1946 Mandag

Norge ligger nu midt i ildlinjen.

Generalstabschefen oberst Ruge redegjør for vår stilling i en fremtidig europeisk krig.

Oberst Ruge.

Generalstabschefen, oberst Ruge, holdt fredag foredrag i Studentsamfundet i Ås om «Norges stilling under en europeisk krig».

Han påpekte først hvor aktuelt spørsmålet er i disse dager. Alle er klar over at Norge helst vil være utenfor all krig. Spørsmålet under en fremtidig krig blir derfor hvordan vi skal klare å holde oss nøytrale.

STORMAKTENE OG VI

Under verdenskrigen blev nøytralitetsbegrepene tøiet og strukket slik at de kunde passe for en hver. Nøytralitetskrænkelser blev gjort op efter mellemfolkelig rett eller med makt — eftersom det passet de krigførende land. Stormaktene respekterte eller krenket småstatenes nøytralitet eftersom det lønte sig eller ei. Dette beviste foredragsholderen ved å fortelle flere trekk fra krigens tid. Blandt annet at de allierte krenket Hellas på samme måten som Tyskland krenket Belgia. De besatte de punktene som var av strategisk betydning, og marsjerte tvers gjennom landet tross regjeringens protest. Allikevel er det ikke tvil om at folkeretten den gangen — og Folkeforbundet siden — ofte har været til hjelp for de små landene, men — uttalte oberst Ruge — jeg vil ha understreket at de er rettsmidler og fredsmidler og ikke garantier.

VAR STILLING.

Norges stilling i en fremtidig krig vil derfor ikke avhenge av hvad vi kan lese i folkeforbundspakten, men hvilken interesse de krigførende vil ha av vår nøytralitet.

at disse vil ha store interesser her i landet; de vil hindre hverandre i å besette Norge.

I en ny krig vil stormaktene prøve å kontrollere næringslivet vårt, og det vil de gjøre straks fordi de lærte betydningen av økonomisk krig under verdenskrigen. Men om de vil krenke nøytraliteten, vil komme an på om de har råd til det. Et land i krig har ikke råd til alt — og det vil nødvendig ha verdensopinionen mot sig.

Men om et krigførende land våger det allikevel, hvilke midler har det så til å sette kravene sine gjennom?

Det kan bruke de uklare folkerettsbestemmelsene. Dem kan smidige politikere vri dit de vil. Det kan utnytte politiske motsetninger innen landet, bruke økonomisk og militær blokade og besette landet ved militærmakt hvis ikke noe annet hjelper.

MILITÆRE ANGREP MÅ MØTES MED FORSVAR.

Mot dette kan vi i Norge kjempe på tre fronter. For det første kan vi anvende folkeretten til fordel for oss, vi vil ha verdensopinionen med oss, og vi kan møte forsøk på indre splid med nasjonal enhet. For det andre må vi møte økonomisk blokade med selvberging, og når vedkommende stormakt nekter oss tilførsel av det vi trenger, må vi nekte den tilførsel av det den trenger fra oss. For det tredje må militært angrep møtes med forsvar.

Vi har muligheter for å klare oss på alle disse frontene i en kommende krig. Pressen og kringkastingen

Arbeidsslans i kjøtt-industrien inntrådte igår kveld.

12 timers resultatløs megling igår.

Efter 12 timers megling i kjøtt-industrien igår meddelte kretsmeglingsmannen, advokat Einar Sunde, kl. 21.45 at meglingen var brutt.

Arbeidsslans inntrådte igår kveld for Kjøttindustriarbeiderforbundet og for kontor- og handelsfunksjonærene som er tilknyttet de bedrifter meglingen har omfattet blir det arbeidsslans fra i kveld.

Stansen omfatter Fællesslaget, Norges kjøtt- og fleskesentral, Oslo pølsemakerforeninger, Folkerestaurantene, Dampkjøkke-

Og videre vil stillingen avgjøres av hvilke land det er som fører krig hvor den føres og hvad den dreier sig om. Det eneste vi idag har å holde oss til, er Norges geografiske beliggenhet. Etter 1918 er kartet helt forandret ved Østersjøen. Fem nye stater er kommet til, og Russland er trengt tilbake. Dette har øket Russlands interesse for Ishavet sterkt. Det bygges stadig nye jernbaner og kanaler dit op, og Murmansk — som før krigen hadde 4—500 innbyggere — er idag en sterkt befestet flåtestasjon med like mange innbyggere som Bergen.

Finnland er i samme stillingen som Russland. I en krig må finnene enten ha gjennomgangshandel over Norge og Sverige eller bruke Ishavet. Under den siste krigen hadde bare det sydlige Norge aktuell interesse. Nå er Nord-Norge kommet med og spiller en betydelig rolle.

PERSPEKTIVER.

Til kartforandringene kommer flyvningens utvikling. I 1918 kunde ingen bombefly gå over Nordsjøen. Nå kan kampfmaskinene — med redusert bombelast — fly 800 km., 500 km. regnes som almindelig aksjonsradius for fullt utstyrte bombefly. Det vil si en strekning som fra Skotland til Norge eller fra Tyskland til Kristiansand. Med en flyvehavn i Nord-Norge vil Russland beherske Nordatlanten.

Det er også slik at fra vår vestkyst behersker man Nordsjøen like godt som fra Englands østkyst, Atlanterhavet bedre enn fra Tyskland og Skagerak og Ishavet bedre enn fra noe annet land. Derfor vil en av Russlands motstandere ha like god bruk for havnene i Nord-Norge som de allierte hadde for havnene i Hellas for tyve år siden. Alt i alt — Norge ligger nå midt i ildlinjen.

Så lenge Norge er nøytralt, vil det være en fredet plass for handelsfartøier fra Nordsjøen, Skagerak og Østersjøen, og jernbanene våre vil være den eneste transittveien for Østersjølandene. Beliggenheten vår midt mellom krigførende land gjør

vår vil bearbeide verdensopinionen. Vi har gode jurister og diplomater til å hevde retten vår. Med selvbergingen er vi kommet meget lenger enn under verdenskrigen, hele verden vil være interessert i å bevare skibsflåten vår nøytral, og ved kystblokade kan vi prøve å legge handelen over Sverige. Når det gjelder et militært angrep, er det jo så at ingen kan tvinge oss til å forsvare oss hvis vi ikke vil. Da er det bare en løsning. Krigen føres inn på vårt område. De andre slåss — og vi ser på.

FORSVARET SKAL HINDRE KRIG.

Spørsmålet om vi kan forsvare oss er en trossak for mange. Noen tror at vi ikke kan, og dem nytter det lite å diskutere med. Faktum er at vi kan. Det landet som vil angripe oss, må først og fremst vite om det lønner sig. Det er i krig med andre nasjoner og har storparten av krigsmidlene bundet i kampen mot dem. — Under verdenskrigen slapp vi å bruke våben. Noen slutter av det at forsvaret var overflødig. Det var omvendt. Tyskland har erklært at Holland og Sveits fikk være i fred fordi de hadde så sterke forsvar, og det samme har England sagt om Norge i den offisielle beretningen fra krigen.

Opgaven for forsvaret vårt er ikke å krige med en stormakts samlede hær, men å hindre krig. Det skal vise at et angrep er ulønnsomt. Det går dets blotte eksistens ut på.

Militært sett ligger vi fint til selv om vi ligger midt i brennpunktet. For å angripe oss må en motstander over havet eller over store ødemarker, og det snevrer sterkt inn grensene for angrepets styrke. Med hensyn til luftangrep ligger vi bedre til enn noe annet land i Europa. Etter fagmessig bedømmelse er vi i generalstaben kommet til at vi kan hevde oss, vi kan forsvare oss.

Foredragsholderen nevnte så at dette ikke var noe forsvarsforedrag. Han var bare kommet for å klarlegge faktorene, og av dem er de militære viktigere enn noensinne.

net og alle de større retninger i branchen, i alt ca. 1000 mann. •

Kraftig amerikansk angrep på England for underhåndsagitasjon.

Washington, 23. febr.

Senator Borah, der som bekjent vil søke å bli nominert som republikansk presidentkandidat, holdt idag en tale som var et kraftig angrep på Storbritannia. Han minnet om Storbritannias og Folkeforbundets optreden ved den mandsjuriske konflikt og hevdet at når Storbritannia nu arbeider fra sanksjoner, er det av hensyn til egeninteresser. Borah påstod at de fra britisk side drives en meget energisk underhåndsagitasjon i Amerika og sluttet med en inntrengende appell til alle amerikanere om å hevde De Forenede Staters nøytralitet og holde sig borte fra Folkeforbundet.

Forhandlinger fører ikke alltid frem. Makt har så ofte gått foran rett at vi ikke kan stole på rett.

Nøytralitetsproblemet er så allsidig at det berører alle og stiller oppgaver til alle. Det gjelder å være klar over at en effektiv nøytralitetspolitikk må forberedes på forhånd på alle områder — og at det er på høi tid å begynne nå.

Forsamlingen fulgte det klare og instruktive foredraget med stor interesse. Den orienteringen generalstabschefen kom med, gav noen hver litt å tenke på. O. K.